

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 172/21
Luxembourg, 6. oktober 2021

Sodba v zadevi C-35/20
A (Prehajanje meja na rekreacijskem plovilu)

Država članica lahko pod grožnjo kazenskih sankcij svojim državljanom naloži, da morajo pri potovanju v drugo državo članico ne glede na prevozno sredstvo in itinerar imeti pri sebi veljavno osebno izkaznico ali potni list

Čeprav pravo Unije ne nasprotuje temu, da je naložena sankcija kazenska, pa nasprotuje nesorazmernim sankcijam, kot je denarna kazen v višini 20 % povprečnega neto mesečnega dohodka storilca

A, finski državljan, je 25. avgusta 2015 z rekreacijskim plovilom opravil povratno potovanje med Finsko in Estonijo. A je med tem potovanjem prečkal mednarodne vode med Finsko in Estonijo. Čeprav je bil imetnik veljavnega finskega potnega lista, ga med potovanjem ni imel pri sebi. Zato A ob mejni kontroli, opravljeni v Helsinkih ob vrnitvi, ni mogel predložiti tega potnega lista niti nobene druge potne listine, vendar je bilo mogoče njegovo identiteto ugotoviti na podlagi njegovega vozniškega dovoljenja.

Syyttäjä (državni tožilec, Finska) je zoper A vložil obtožni predlog zaradi manj resne kršitve pri prehodu državne meje. V skladu s finsko zakonodajo morajo finski državljani namreč pri potovanju v drugo državo članico in pri vrnitvi na finsko ozemlje iz druge države članice ne glede na prevozno sredstvo in itinerar imeti pri sebi veljavno osebno izkaznico ali potni list, sicer jim grozi kazenska sankcija.

Na prvi stopnji je bilo ugotovljeno, da je A storil kaznivo dejanje, ker je prestopil finsko mejo, ne da bi imel pri sebi potno listino. Vendar zoper njega ni bila izrečena nobena kazen, ker je bila kršitev manjša in ker je bil znesek denarne kazni, ki bi mu lahko bila naložena v skladu s kazensko ureditvijo, določeno v finskem pravu, glede na njegov povprečni mesečni dohodek previsok, saj bi skupni znesek navedene denarne kazni znašal 95.250 EUR.

Ker ni bilo ugodeno pritožbi, ki jo je državni tožilec vložil zoper to odločbo, je ta vložil pritožbo pri Korkein oikeus (vrhovno sodišče, Finska). Zadnjenavedeno sodišče je nato odločilo, da Sodišču postavi vprašanje o združljivosti finske zakonodaje v obravnavani zadevi – zlasti sistema kazenskih sankcij, s katerim je za prehod nacionalne meje brez veljavne osebne izkaznice ali potnega lista, določena denarna kazen, ki lahko znaša 20 % neto mesečnega dohodka storilca – s pravico državljanov Unije do prostega gibanja iz člena 21 PDEU.¹

Presoja Sodišča

Sodišče je v sodbi najprej pojasnilo pogoje, pod katerimi je mogoče pod grožnjo sankcij – po potrebi kazenskih – naložiti obveznost, da je treba na potovanjih v državo članico, ki ni država članica, katere državljanstvo ima zadevna oseba, imeti pri sebi osebno izkaznico ali potni list.

¹ Ob upoštevanju določb o gibanju prek meja iz Uredbe (ES) št. 562/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2006 o Zakoniku Skupnosti o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (Zakonik o schengenskih mejah).

V zvezi s tem na prvem mestu ugotavlja, da izraz „z veljavno osebno izkaznico ali potnim listom“, uporabljen v Direktivi 2004/38,² ki pojasnjuje člen 21 PDEU, pomeni, da je uresničevanje pravice državljanov ene države članice do potovanja v drugo državo članico pogojeno s tem, da imajo pri sebi eno od teh potnih listin, ki je še veljavna. Namen te formalnosti, povezane s prostim pretokom,³ je olajšati uresničevanje pravice do prostega gibanja z zagotavljanjem, da je vsaka oseba, ki ima to pravico, v okviru morebitnega preverjanja brez težav identificirana kot taka. Zato država članica, ki svojim državljanom nalaga, da morajo imeti pri sebi eno od teh listin, ko prestopijo nacionalno mejo, da bi odšli v drugo državo članico, s tem prispeva k spoštovanju te formalnosti.

Na drugem mestu, glede sankcij, ki se lahko naložijo državljanu Unije, ki ne spoštuje navedene formalnosti, Sodišče ob sklicevanju na avtonomijo držav članic v zvezi s tem pojasnjuje, da lahko države članice določijo sankcije, po potrebi kazenske, če se z njimi upoštevata zlasti načeli sorazmernosti in prepovedi diskriminacije.

Sodišče je zato ugotovilo, da **pravica državljanov Unije do prostega gibanja ne nasprotuje nacionalni ureditvi, s katero država članica svojim državljanom pod grožnjo kazenskih sankcij naloži, da morajo imeti pri sebi veljavno osebno izkaznico ali potni list, če opravijo potovanje v drugo državo članico**, ne glede na uporabljeno prevozno sredstvo in itinerar. Vendar morajo biti podrobna pravila o teh sankcijah v skladu s splošnimi načeli prava Unije, med drugim z načeloma sorazmernosti in prepovedi diskriminacije.

Sodišče je poleg tega prišlo do istega sklepa v zvezi z zahtevo, da mora imeti državljan države članice pri sebi osebno izkaznico ali potni list, ko vstopi na ozemlje te države članice ob prihodu iz druge države članice. Vendar je pojasnilo, da čeprav se lahko ob vrnitvi državljanu države članice na ozemlje te države članice od njega zahteva predložitev osebne izkaznice ali potnega lista, pa obveznost imeti pri sebi tak dokument ne more pogojevati pravice do vstopa.

Nazadnje, Sodišče je preučilo vprašanje, ali člen 21(1) PDEU in Direktiva 2004/38 v povezavi z načelom sorazmernosti kazni iz Listine Evropske unije o temeljnih pravicah⁴ nasprotujeta ureditvi kazenskih sankcij, kakršna je ta, določena v finskem pravu v primeru prehoda državne meje brez veljavne osebne izkaznice ali potnega lista.

V zvezi s tem je poudarilo, da države članice sicer lahko naložijo denarno kazen, da bi sankcionirale kršitev formalne zahteve v zvezi z uresničevanjem pravice, ki jo daje pravo Unije, vendar **mora biti ta sankcija sorazmerna teži kršitve**. Kadar, kot v obravnavani zadevi, obveznost imeti pri sebi veljavno osebno izkaznico ali potni list krši oseba, ki ima pravico do prostega gibanja in ki je imetnik take listine, pa je zgolj ni imela pri sebi med potovanjem, je kršitev manj resna. Zato **visoka denarna sankcija, kot je denarna kazen v višini 20 % povprečnega neto mesečnega dohodka storilca, ni sorazmerna teži te kršitve**.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

² Člen 4(1) Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 46).

³ Uvodna izjava 7 Direktive 2004/38.

⁴ Člen 49(3) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.